

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KSO/2011/289

BETREFT: aanrekenen van kosten voor kerstviering en middagpas

1 PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 5 juni 2011

1.2 Verzoeker

- [X], ouder van een leerling

1.3 Verweerder

- School: [Y]

- Schoolbestuur: [Z]

1.4 CZB

Op 5 juni 2011 ontvangt het secretariaat van de Commissie Zorgvuldig Bestuur per email een vraag in verband met het aanrekenen van kosten op de schoolfactuur. Bij email van 6 juni 2011 zet de vraagsteller een tikfout in haar oorspronkelijke vraag recht.

Op 6 juni 2011 stuurt het secretariaat het mailbericht naar verwerende partij met de mededeling dat de vraag zal behandeld worden op de zitting van 20 juni 2011. Ook wordt gevraagd om de stukken die op de vraag betrekking hebben (bv. de bijdrageregeling, detail van de aangerekende kosten ...) te bezorgen.

Bij email van 13 juni 2011 zendt verwerende partij een repliek (met als bijlage de bijdrageregeling voor de bovenbouw, schooljaar 2010-2011) en laat weten niet aanwezig te zullen zijn op de zitting.

Bij email van 15 juni 2011 stuurt het secretariaat het verweer door aan verzoekende partij en deelt ook dag, plaats en uur van de zitting mee. Op dezelfde dag worden de bijlagen die zij, zoals aangekondigd in haar bericht van 5 juni, per post stuurde, aan verwerende partij bezorgd met de vraag om nog een repliek te geven. Hierop wordt niet meer gereageerd.

Op 16 juni 2011 stuurt verzoekende partij per email een repliek op het verweer. In hetzelfde bericht deelt zij mee niet op de zitting aanwezig te zullen zijn.

2 INHOUD van de VRAAG

Verzoekster verwijst naar eerdere vragen die zij aan de Commissie heeft voorgelegd

Vorig jaar bracht de Commissie op vraag van verzoekster een advies uit over de toelaatbaarheid van een aantal kosten aangerekend door de school (advies CZB/V/KSO/2009/238).

- Vraag over de mogelijkheid om kosten aan te rekenen voor bijwonen van een Kerstmis (2,85 euro per leerling).

Op de factuur van 30 maart 2011 (bijlage 1) rekent de school 2,85 euro aan voor 'culturele activiteiten', Kerstviering december.

Op de vraag of de directie deze uitgave als een verplichte, of als een facultatieve uitgave beschouwt, antwoordt de directie dat het een verplichte uitgave is (mail van 9 mei 2011). Verzoekster vindt het aanrekenen van geld voor bijwonen van een mis vreemd, maar de kostprijs zou te maken hebben met iemand die zong. Los van zin of onzin daarvan, vraagt verzoekster zich af of die kostprijs plots als verplicht mag aangerekend worden. Op de bijdrageregeling (bijlage 2) staan culturele activiteiten onder facultatieve uitgaven. Bij de verplichte uitgaven vindt zij niets terug over 'culturele activiteiten', laat staan over kosten voor een misviering. Voor alle duidelijkheid vermeldt zij nog dat de kinderen te voet gingen en het dus geen verplaatsingskosten zijn.

- Vraag over de geldigheid van kosten die aangerekend worden om over de middag de school te mogen verlaten.

De school rekent kostprijs aan voor een pasje dat leerlingen moeten tonen als ze over de middag de school verlaten. Het gaat om een verplichte uitgave van 0.50 euro (bijlage 2, bijdrageregeling).

Bij verlies van het pasje, rekent de school 2,50 euro aan. Dit ligt vijfmaal hoger dan de kostprijs van het pasje, dat dus maar 0.50 euro bedraagt. Vooreerst vraagt verzoekster zich af of de kostprijs van dat pasje wel kan. Leerlingen de school laten verlaten om thuis te eten, kan men toch niet beschouwen als een 'dienstverlening'?

Twee weken geleden verbleef haar zoon een tijdje bij zijn papa, hij had zijn pasje niet bij. Men gaf hem een nieuw pasje, met de boodschap dat het zal aangerekend worden. Dit bedrag van 2,5 euro (vijf maal kostprijs) lijkt wel op een boete. Mag dergelijk bedrag aangerekend worden als verplichte uitgave? (verzoekster verwijst ook naar het advies CZB/V/KSO/2005/121).

- Tenslotte heeft verzoekster een fundamentele vraag over de gebondenheid van de school door adviezen van de Commissie. Zij verwijst naar een mail van 24 juni 2010 uitgaande van het secretariaat waarin gesteld wordt dat ouders, mits ze daartoe zelf het initiatief nemen, betaalde kosten mogen terugvragen als die in een advies van CZB als strijdig met het beginsel van kosteloze toegang tot secundair onderwijs beschouwd werden. Ze moeten daar zelf het initiatief toe nemen.

Die redenering paste zij toe, maar de school verwerpt haar vraag met de stelling dat het advies van de Commissie niet meer is dan een 'advies' en dat zij de kosten bovendien contractueel aanvaardde.

Als die redenering opgaat kan de school zonder enig probleem de beginselen van behoorlijk bestuur omzeilen door de ouders het reglement met bijdrageregeling te laten goedkeuren. Bovendien wordt het principe dat ouders de ten onrechte aangerekende en reeds betaalde kosten na een advies van de CZB kunnen terugvragen, volledig ontkracht als de ouders geen informatie krijgen over het feit dat kosten betwist werden. Vragen daartoe aan vertegenwoordigers van ouders in schoolraad, aan directie, voorzitter schoolraad en oudercomité, worden systematisch genegeerd. Met andere woorden, de school rekent aan en wie betaalde krijgt niets terug, dus een school hoeft zich niet aan de adviezen te houden? Voor

de volledigheid vermeldt verzoekster dat zij zelf de bedragen in mindering heeft gebracht van volgende facturen, maar dat zij daarvoor nog herinneringsbrieven ontvangt. Het gaat verzoekster bovendien om het principe: ondertussen gaat het al om aardige (mapje, tijdschrift, sport buiten de school, smartschool, ...) bedragen, voor iemand met bv. drie kinderen kan dat al een aanzienlijk bedrag uitmaken. Als ouders zich achter de school scharen en bereid zijn af te zien van teruggave van onterecht aangerekende bedragen is dat hun volste recht, maar de school en enkele mensen in een oudercomité kunnen dat toch niet bepalen in naam van alle ouders die niet de info krijgen om hen toe te laten zelf te beslissen of ze al dan niet teruggave vragen?

Mag men van een school geen duidelijke, volledige en eerlijke communicatie verwachten t.o.v. de ouders, zeker van de school die er prat op gaat de eerste met een kwaliteitlabel te zijn? De verslagen van vergaderingen van de schoolraad komen pas na maanden op de website van de school (als verzoekster daar lang op aandringt), bovendien worden beslissingen over kosten gewoon vermeld, zonder inhoudelijke uitwerking noch motivatie (cfr. email van de voorzitter van de schoolraad).

- Verzoekster stelt dat de Commissie niet bevoegd is om uitspraak te doen over klachten i.v.m. de toepassing van art. 17 van het decreet van 2 april 2004. Zij vraagt om aan te geven welke instantie hiervoor wel bevoegd is.

3 REPLIEK van VERWERENDE PARTIJ

Verwerende partij verwijst naar de mailberichten die hij eerder aan verzoekende partij stuurde en doet nog het volgende gelden:

- ‘activiteiten’ uit de bijdrageregeling. Het gaat overigens niet om een eucharistieviering maar om een multimediale kerstbeziinning. De kosten hebben te maken met de schoolexterne inbreng in de viering (bv. zang)¹;
- De 2,50€ staan eveneens in de bijdrageregeling vermeld. Het gaat uiteraard niet om een vergoeding om over de middag de school te mogen verlaten. Het gaat om de vergoeding voor het afleveren van een duplicaat leerlingpasje (dat onder meer gebruikt wordt in de toegangscontrole op school). De achterliggende redenering is dezelfde als die die bijvoorbeeld gebruikt wordt door gemeentebesturen om verloren identiteitskaarten af te leveren: wie zijn leerlingpasje verliest heeft een fout begaan en moet de schade die door die fout ontstaat vergoeden.

Beide onderdelen staan dus klaar en duidelijk vermeld op de bijdrageregeling zoals die aan alle ouders wordt bezorgd ter gelegenheid van de inschrijving. Door de inschrijving verklaren de ouders zich akkoord met het schoolreglement en de bijdrageregeling.

Wat betreft de gebondenheid van de school door de adviezen van de Commissie antwoordt verwerende partij in een mailbericht van 31 januari 2011 aan verzoekende partij het volgende:

“Een uitspraak van de commissie zorgvuldig bestuur heeft de waarde van een advies en niet die van een gerechtelijke uitspraak. U hebt zich akkoord verklaard met de bijdragelijst zoals

¹ In een bericht van 9 mei 2011 aan verzoekster stelt verwerende partij dat het een verplichte uitgave is en dat het gaat om een som van 1.330 € verdeeld over 466 leerlingen.

ze was bij de inschrijving van uw zoon. Dat bindt u contractueel. U kan natuurlijk nadien altijd vragen dat sommige onderdelen niet zouden aangerekend worden, maar dat is dan een vraag en geen recht. Dat houdt ook in dat wij de goedgekeurde bijdragelijst het volledige schooljaar blijven aanhouden. Het daaropvolgende jaar proberen we dan maximaal rekening te houden met eventuele nieuwe adviezen van de commissie.”

Concreet: de bijdrage voor smartschool is een bijdrage die door alle vrije scholen van de streek in 2010-2011 nog wordt aangerekend. Ook bij ons. Vanaf 2011-2012 zullen wij deze bijdrage wellicht niet meer vragen. We kunnen ons bij die gelegenheid dan ook beraden welke didactische uitgaven we dan niet meer zullen doen of waar wij nieuwe inkomsten kunnen vinden. Voor een lopend schooljaar ligt dat heel wat moeilijker.

4 ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 20 juni 2011 om 13.30 uur.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingbegeleiding.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Walter Cools, Hilde Timmermans, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

/

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5 ADVIES VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* *Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966.*

Artikel 13 bepaalt dat de Lid-Staten zich engageren om het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk te maken.

* *Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989.*

Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor te zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen, voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* *Grondwet.*

Artikel 24, § 3, eerste lid: “De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht”.

* *Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek van 13 juli 2001.*

Art. V.13. [thans art. 35 Codex Secundair Onderwijs]

Art. V.25. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake:

° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in (voor het secundair onderwijs) artikel V.13 , ...;

* *Codex Secundair Onderwijs (zie: Besluit van de Vlaamse regering van 17 december 2010 houdende de codificatie van het secundair onderwijs, bepalingen bekrachtigd bij het decreet van 27 mei 2011).*

Art. 35. In het door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt door middel van het school- of centrumreglement aan de ouders of aan de personen die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, dan wel aan de meerderjarige leerling meegedeeld.

Art. 36. De kosten van het onderwijs, verstrekt in scholen en centra of afdelingen voor onderwijs, tot stand gebracht door openbare of private personen, vallen ten laste van de schoolbesturen.

Aan de gefinancierde of gesubsidieerde scholen en die aan de bij de decreet en uitvoeringsbesluiten gestelde voorwaarden voldoen, verleent de Vlaamse Gemeenschap salarissen, salaristoelagen en werkingsbudget.

* *Decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.*

Art. 17. De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, leerlingen en ouders een communicatie- en informatieplicht over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Art. 21. De inrichtende macht overlegt met de schoolraad over:

1° het opstellen of wijzigen van

a) het schoolreglement;

b) de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de regeling inzake de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend, voor zover deze regelingen niet zijn opgenomen in het schoolreglement;

.....

* *Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.*

5.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving

5.3. Advies

5.3.1 Algemeen

De grondwet waarborgt de kosteloze toegang tot het leerplichtonderwijs. Uit de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs volgt dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Dit wordt bevestigd door het Arbitragehof in zijn arrest nr. 28/92 van 2 april 1992. De regel van de kosteloze toegang tot het onderwijs impliceert dat de basiskosten voor het verstrekken van onderwijs ten laste vallen van de publieke of private personen die het initiatief nemen om onderwijs aan te bieden. Zij kunnen daarvoor wel door de gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd worden (cf. art. 36 Codex Secundair Onderwijs).

De regel van de kosteloze toegang houdt geen recht op volledige kosteloosheid van het secundair onderwijs in. In genoemd arrest blijkt dat in de huidige stand van de regelgeving op het niveau van het secundair onderwijs de scholen van de ouders en de meerderjarige leerlingen wel een bijdrage kunnen vragen voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten en vormen van dienstverlening. Uitgesloten zijn evenwel kosten die behoren tot de basiskosten voor de organisatie van hedendaags onderwijs en een onderdeel vormen van de openbare dienstverlening van elke door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

Voor goederen en diensten waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd mag niet meer worden aangerekend dan de kosten van de geleverde goederen of prestaties. Deze kosten moeten kunnen worden verantwoord, onder meer vanuit de eigenheid van de doelgroepen in het secundair onderwijs. De gevraagde bijdragen moeten het kenmerk behouden van een kostprijs. Dat veronderstelt enerzijds dat het gaat om door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds dat het goederen of diensten betreft die de betrokken leerling effectief heeft ontvangen.

Er moet een lijst worden opgesteld van de bijdragen die van de ouders kunnen worden gevraagd. Deze lijst moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en bij inschrijving of voor de start van het schooljaar via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld. De regeling moet ook de mogelijkheid tot het toestaan van afwijkingen vermelden. Onder afwijkingen worden specifieke maatregelen of tegemoetkomingen verstaan voor financieel minder gegoede gezinnen. Deze regeling moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld.

5.3.2 Kostenbeperking in het secundair onderwijs. Kostenraming en ouderinformatie.

Het secundair onderwijs mag dan niet verplicht kosteloos zijn, dit belet niet dat “passende maatregelen voor het invoeren van gratis onderwijs” voor dat onderwijsniveau behoren tot de doelstellingen van het Kinderrechtenverdrag (art. 28, § 1, b). Met haar beleid voor kostenbeperking en bevordering van gelijke kansen wil de Vlaamse Gemeenschap genoemde doelstelling van het kinderrechtenverdrag invulling geven. Het komt elke inrichtende macht toe om zich met passende maatregelen in dit gemeenschappelijk beleid in te schrijven.

Een eerste stap in de ontwikkeling van een beleid van kostenbeperking ligt op het niveau van informatie en inspraak. Zo is decretaal voorgeschreven dat de lijst van de voor de ouders te verwachten geldelijke bijdragen voor overleg aan de schoolraad voorgelegd worden. De regelgeving waarborgt daarmee het recht van inspraak bij het beoordelen van de noodzaak of het verantwoorde karakter van bepaalde kosten en het vaststellen van de hoogte daarvan. Van dit overleg kan gebruik worden gemaakt om op school een beleid en een cultuur van kostenbeperking uit te werken en te stimuleren. Het komt de schoolraad toe om aan de achterban van de schoolraad passende informatie te verstrekken over het gevoerde overleg en het daaruit voortkomend beleid.

De bijdrageregeling wordt in het schoolreglement opgenomen. De bijdrageregeling kan uiteraard geen uitgavenposten bevatten die ten laste vallen van de instelling. Verder moet, om aan de betrachtingen van de decreetgever en de noden van de ouders te voldoen, de bijdrageregeling volledig zijn en zo nauwkeurig als bij de aanvang van het schooljaar mogelijk is. Alle redelijkerwijze te verwachten bijdragen moeten worden vermeld. Een goede regeling zal ook transparant zijn opgesteld. Dat veronderstelt onder meer dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen verplichte en facultatieve bijdragen en de activiteiten die daar onder horen.

De Commissie heeft in het verleden herhaaldelijk gesteld dat de facturatie transparant hoort te zijn, zonder daarom voor elk onderdeel tot in het laatste detail gepreciseerd te moeten zijn. Ouders die wat dat betreft vragen hebben, moeten op hun verzoek wel een gedetailleerde verantwoording kunnen ontvangen. De school dient zich zo te organiseren dat de ouders daarvoor ook terecht kunnen en correct en zakelijk geïnformeerd worden.

Toepassing

Het wordt niet betwist dat er een bijdrageregeling is. Volgens verzoekster heeft ze die pas na inschrijving, enkele dagen na de start van het schooljaar, ontvangen. Ze zou bovendien niet op de website van de school beschikbaar zijn zodat ouders ze ook daar niet kunnen nazien voor ze inschrijven, toch niet op de pagina's van de site die men kan consulteren zonder inloggen via paswoord².

De Commissie vraagt dat de school zou nagaan, steeds in toepassing van de regelgeving ter zake, hoe ze het best voor een passende en tijdige bekendmaking van de bijdragenregeling kan zorgen.

De Commissie verwacht dat de school het beleid van kostenbeperking in het secundair onderwijs zal onderschrijven en de voorgelegde kostenraming op een aantal punten preciezer zal formuleren. Het bij herhaling hanteren van een al te ruime vork biedt geen transparante informatie (schoolgerei 5 – 25 €, drukwerk en kopies 30 – 70 €, S-dagen 10 – 30 €).

5.3.3 Aanrekenen van kosten voor de kerstviering

² Zie haar aanvullend mailbericht van 16 juni 2011.

De verplichting om een kerstviering bij te wonen valt in een school van het vrije net te verantwoorden vanuit het pedagogisch project. De kosten die in het kader van die viering gemaakt worden, kunnen op de verplichte uitgaven aangerekend worden. De Commissie vraagt wel dat de school die post duidelijk in de bijdrageregeling omschrijft door ze, in voorkomend geval, herkenbaar bij de verplichte uitgaven te vermelden.

5.3.4 Aanrekenen van kosten voor leerlingenpasje en bij verlies ervan.

In de bijdrageregeling is een post voor een 'leerlingenpasje voor de leerlingen die over de middag niet op school blijven' en een post 'bij verlies van dit pasje' opgenomen waarvoor respectievelijk 0,50 € en 2,50 € wordt aangerekend.

De Commissie meent dat het gebruik van een dergelijk pasje kadert in de controle en registratie van de aanwezigheid van de leerlingen en dus niet als een bijkomende dienstverlening ten aanzien van de leerlingen en ouders kan worden gezien. Het is een onderdeel van de openbare dienstverlening van elke door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling. De daarvoor te maken kosten zijn te beschouwen als basisuitgaven waarvoor de instellingen zelf moeten instaan en waarin de overheid tussenkomt door een werkingsbudget toe te kennen.

De Commissie zorgvuldig bestuur ziet geen grond om de kost van het pasje aan de ouders als een verplichte bijdrage aan te rekenen. De toelating die aan leerlingen die in de nabijheid van de school wonen wordt gegeven om de school onder de middag te verlaten, kan moeilijk als een bijzondere dienstverlening worden beschouwd.

Wat het aanrekenen van kosten voor het verlies van een leerlingenpasje betreft, is de Commissie anderzijds wel van oordeel dat bij verlies van het pasje voor het afleveren van een duplicaat van het leerlingenpasje een redelijke vergoeding kan worden gevraagd voor de veroorzaakte administratieve overlast. Gezien het bedrag van die vergoeding in de bijdrageregeling is opgenomen, gaat de Commissie ervan uit dat hierover in de schoolraad werd overlegd.

De Commissie wijst er wel op dat de bijdragenregeling voorziet in een bijzondere vergoeding ingeval van verlies. Daarmee is niet gelijk te stellen het feit dat een leerling het pasje op een bepaalde dag niet bij zich heeft. De Commissie heeft er reeds eerder op gewezen dat het niet opgaat dat de school de leerlingen zou disciplineren en tot stiptheid zou aanzetten door het opleggen van een soort boete voor het occasioneel vergeten van een pasje (V/KSO/2005/121). Wel kan er aan gedacht worden om, op voorwaarde dat de mogelijkheid bestaat voor de leerling om bv. een broodje te kopen op school, te bepalen dat een leerling zonder pasje de school niet zal kunnen verlaten. Preciseren van afspraken daarover behoort tot het beleid van de school.

5.3.5 Gebondenheid door de adviezen en beslissingen van de Commissie

De bevoegdheden van de Commissie zorgvuldig bestuur worden bepaald in het art. V. 25 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek. Tot die bevoegdheden behoort het beslissen over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake een aantal in dat artikel opgesomde materies. Wanneer de Commissie oordeelt dat de klacht gegrond is, kan zij sanctionerend optreden onder de vorm van een terugvordering of inhouding van werkingsmiddelen. De Commissie kan ook vragen van belanghebbenden over

deze materies behandelen.

De bevoegdheid betreft onder meer het toezicht op de naleving van de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen en decretale bepalingen inzake de kosteloosheid van het onderwijs en de beginselen vermeld in (voor het secundair onderwijs) artikel V.13 van datzelfde decreet, thans artikel 35 van de Codex Secundair Onderwijs. Dit artikel 35 bepaalt dat in het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd (voltijds en deeltijds beroeps) secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Dit artikel bepaalt verder dat de inrichtende machten, na overleg binnen de schoolraad, de lijst van bijdragen bepalen evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend en dat deze regeling door middel van het schoolreglement aan de ouders of de meerderjarige leerlingen wordt meegedeeld.

De genoemde bevoegdheden houden in dat de Commissie zorgvuldig bestuur is aangesteld om namens de Vlaamse Gemeenschap uitspraak te doen over de interpretatie van de relevante artikelen in de onderwijswetgeving. De door de Commissie gegeven interpretaties zijn, onder voorbehoud van een beroep bij de Vlaamse regering tegen een sanctie of een latere andersluidende rechterlijke uitspraak, principieel bindend voor de scholen. Dit principe geldt ongeacht of de Commissie haar interpretatie gaf in de context van een klacht dan wel van een vraag.

De Commissie is er zich wel van bewust dat de vraagstelling naar de werking in de tijd en de daarmee samenhangende problematiek van de afdwingbaarheid van de door haar gegeven interpretaties een complexe aangelegenheid is die moeilijk sluitend in algemene overwegingen kan worden vastgelegd. Wel moet naar het oordeel van de Commissie worden aangenomen dat in het schoolreglement, in de bijdrageregeling en in het aanbod van goederen en diensten geen schikkingen mogen voorkomen die in strijd zijn met uitspraken die vóór het beslissingsproces van de school aangaande het vastleggen daarvan, tijdig en passend op de website van de Commissie werden gepubliceerd.

De problematiek van uitgevoerde beslissingen van de school die blijken in te gaan tegen een door de Commissie eerder gegeven interpretatie of tegen een na onderzoek voor het eerst door Commissie geformuleerde interpretatie moet geval per geval onderzocht worden. Een negatieve uitspraak over de toelaatbaarheid van een bepaalde bijdrage kan niet automatisch betekenen dat alle ouders ook voor het lopende schooljaar de bijdrage kunnen terugvorderen. Anderzijds kan er geen grond zijn om niet terug te betalen wanneer ten onrechte een bijdrage werd aangerekend voor een niet verrichte dienstverlening. Hoe dan ook zal rekening moeten worden gehouden met de bevoegdheid van de rechter om zich over betwistingen van contractuele aard uit te spreken. De interpretatie van de Commissie kan daarbij een richtsnoer zijn voor de rechterlijke interpretatie. Verder kan de Commissie na het indienen van een klacht een sanctie opleggen voor bewust of duidelijk nalatig overtreden van de regelgeving zoals die door de Commissie wordt geïnterpreteerd.

Toepassing

Verwerende partij stelde in het mailbericht van 31 januari 2011 dat verzoekster zich akkoord verklaarde met de bijdragelijst zoals die was bij de inschrijving van haar zoon en dat dit haar contractueel bindt. De Commissie kan zich, gelet op het algemeen karakter van de vraagstelling en bij gebrek aan nadere informatie over de gemaakte afspraak, daarover verder niet uitspreken.

5.3.6. Informatie over de werking van de schoolraad

Het decreet participatie op school van 2 april 2004 bepaalt dat de schoolraad ten behoeve van het personeel, leerlingen en ouders een communicatie- en informatieplmicht heeft over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent. Op de naleving van deze verplichting is geen specifiek toezicht georganiseerd. Het behoort mede tot de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur om een vlotte werking van de schoolraad en de doorstroming van informatie vanuit de schoolraad mogelijk te maken en te bevorderen.

5.3.7. De Commissie komt tot volgend advies:

De Commissie nodigt de school uit om de bijdrageregeling transparanter te maken met betrekking tot de verplichte activiteiten waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd. Zij wijst er ook op dat het hanteren van een al te ruime vork voor mogelijke bijdragen er op neerkomt dat de bijdrageregeling voor een deel haar informatieve waarde verliest.

De Commissie is van oordeel dat de kostprijs voor het registreren van aan- en afwezigheid van leerlingen op school behoort tot de basiskosten voor het organiseren van onderwijs die door de school moeten worden gedragen. Een bijdrage ter compensatie van administratieve overlast bij het verlies van een pasje acht de Commissie aanvaardbaar, maar een soort boete voor occasioneel niet kunnen voorleggen van een pasje acht de Commissie niet toelaatbaar.

Voor de bindende waarde en de afdwingbaarheid van de door de Commissie gegeven adviezen en genomen beslissingen wordt verwezen naar de bovenstaande overwegingen.

Brussel, 20 juni 2011

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter